

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3
За стране земље на годину	9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ОПШТИНСКО УРЕЂЕЊЕ

и

АДМИНИСТРАЦИЈА

ГРАДА ГЛАЗГОА

(По Сер Џемсу Белу председнику општине Глазговске и г. Џемсу Патону председнику Уједињених Музејских Удружења Уједињене Краљевине — Велике Британије и Ирске)

Година 1896.

(31)

XIV

ГРАЂЕВИНСКИ ПРЕОБРАЖАЈ

(НАСТАВАК)

Очевидно, дотерало се у теснац — нарочито у новчани теснац — са грађевинским преображајем града Глазгоа. А из овога је било излаза још једино у новој законодавној помоћи земаљскога Парламента. И такву помоћ и пружи Парламенат општинском повереништву градском у години 1880 — усвојив предложене му измене и допуна у закону од год. 1866. Од своје стране, повереништво града Глазгоа довољно је и мотивисало овај свој законски захтев од Парламента, јер је верно изложило целу историју својих добрих намера и ненаграђених трудова. Тако, на пример, оно је у својој интересној представци — која је после ушла и као суштина мотивације донесених измена и допуна законских — верно истакло: како је, према добивеном овлашћењу законском, откупила, сва осуђена имања града Глазгоа; а поред њих и разна друга добра и земљишта у циљу варошкога преображаја. Даље, оно је (повереништво) неке старе улице регулисало, секло и проширило, а неке је са свим нове и праве отворило, као што је опет многе куће и домове за сиротињу подигло. Пошто власт његова (повереништва) да прибира грађевински прирез од грађанства истиче у години 1881, то оно има да каже: да је до дана узајмало на интабулацију један милијун и 226,500 фуната стерлинга, а на име привремених позајмица суму од 80,700 фуната стерлинга. На циљ, пак, законом предвиђен, оно је до истога дана потрошило један милијун и 869,100 фуната стерлинга — но од које суме треба одбити 379,400 фуната стерлинга добивених од продаје нових имања. Према закону, оно је имало власт да, путем приреза, узме од грађанства свих 516,000 фуната стерлинга; али, оно је само прве године ударило шест пена приреза од фунте стерлинга прихода; а за четири следеће године наплаћивано је само четири пена од фунте; за даље две године само три пена; а потом свега и само два пена од фунте стерлинга. Ово је, пак, учинило да, за две године за које се још има право

да се узима тај прирез, неће моћи да добије више од 373,000 фуната стерлинга. Најзад, вели, да је приликом издавања и условног продавања земљишта и плацева, а у виду закупнине ит. д. осигурало општини примање од неких 550,100 фуната стерлинга, као и да још има при руци непокретних имања која укупно вреде 791,400 фуната стерлинга.

И тако Парламенат изда глазговском повереништву у виду законских измена и допуна, ново овлашћење и то: 1^о) да се може задужити за још 250,000 фуната стерлинга; 2^о) да може на неодређено време продужити рок наплати грађевинскога приреза, но с тим, да тај прирез не сме прећи суму од два пена на фунту стерлинга; 3^о) да може располагати са кућама које је подигло за станове, у договору са судским и полицијским оделењем града Глазгоа; 4^о) да се има побринути за отплатни фонд, чим се програм повереништва изведе, и нова имања распродаду. Ну, отплата за тај фонд мора бити толика, да се цео дуг, натоварен новим грађевинством, има исплатити у року од двадесет година; а прирез, који се од тога времена буде наплаћивао, има ићи искључно на отплату дуга, као и наравно, на покриће административних трошкова повереништва. Дакле, као што нагласисмо, дан престанка грађевинскога повереништва овим се изменама законским не одређује, али се ипак њима једном у изглед ставља.

При свем том, — при свеколиком т.ј. овлашћењу ових законских измена и допуна — грађевинско повереништво града Глазгоа није, готово, ништа могло радити за читавих десет година, а имено од 1878 па све до 1888. Запињало се, до душе, колико се год могло, да се они плачеви продаду — попуштало се и у цени до крајњих граница — па ништа није помогло. И ти плачеви и она раније-помињана осуђена и рушењу намењена имања осташе и даље на врату општине. Годинама, повереништво градско није знало шта с њима да ради; јер та су имања била, као за пакост, у средини вароши, и могла су се држати и одржавати само по папрену цену. У осталом, већи део ових празних плацева био је тако испланиран, да су се на њима могли подићи само станови за раднике, а највише дућани за ситничаре и мале трговце. Међу тим, цена коју је општина у своје време за њих платила, силом откупљујући их, била је толика: да се никаква нова грађевина није могла на њима подићи, која би довољну и потребну ренту донела. Како се, пак, код жива закона и задатка, није могло стајати скрштених руку, то се градско повереништво најзад с тешким срцем реши на нека зидања; и у кварту

Драјгету подигне две, управо, угледне куће за јевтине станове, по цену од неких 3426 фуната стерлинга. „И то је било све“ — вели нам г. Бели Чизолм у своме стручноме прилогу Глазговском Философском Удружењу године 1896 — „то је било све што је урађено до 1888 године. Тек, управо, од 1892 год. на овамо нашло се нешто мало куражи да се на местима, до зла бога нездравим и извиканима, подигну зграде за пристојне станове и дућане — по цени од неких 125,000 фуната стерлинга. Међу тим, општина, сем зграда које се ове године за њен рачун подижу, у разним крајевима, има у својини преко хиљаду кућа за становање, и у њима неких шест хиљада душа на стану. Над целим овим имањем води надзор један уједначивач са два помоћника, који редовно обилазе цело имање, настојавају да се исто држи чисто и честито, и својом влашћу и брижљивошћу јемче да се због једног или два изгредника не наруши мир осталог солидног и честитог света.“

„Признати се, у осталом, мора да је све до скорога повереништво града Глазгоа радило врло мало у правцу подизања јевтиних станова за шку сиротињу. За овај признати факт постоји двојак објашњење. Прво, мислило се, да се општина прилично, ако не бап довољно, постарала за оваку сиротињу; а друго, плачеви у оним крајевима у којима је повереништво било принуђено зидати, били су тако скупи, да је, и при најекономнијем зидању, било немогућно подићи јевтине станове. Чим се пак таква могућност створила у другим крајевима вароши, повереништво је настало да своје учини; и тако ћемо сад, свакако у најскоријој будућности, имати и у квартовима Ротенроа и Калтона, и у улицама Светога Јакова, Стабкроса, Керка, Комберланда, потпуно здраве и угодне станове за сиротан свет; јер ће се тамо моћи добити и врло пристојно снабдевена соба за само 4 ф. ст. и 10 шилинга, или за 112¹/₂ динара на годину, — за т.ј. мање од десет динара месечно“. Како су пак и овако јевтини станови, и собе од не пуних десет динара месечно, скупе ствари за шку сиротињу, то је повереништво града Глазгоа имало на уму задовољење такве једне потребе од самога почетка свога рада. Оно је видело да се та бедна маса и вије и крије по заосталим буџацама и теснацима варошким; да се немиле и штетно меша са опасним елементом друштвеним, а свакако, да подлеже грозном неморалу и пороку. Боравишта, или само и привремена склоништа, ове наше сиротиње била су права легла и колевке наше апсанске популације; и, кад је нека

од њих општина према ономе закону откупила и очистила, онда се тиме постигло само то: да се иста несретна маса само још гушће и опасније сабила у другој крају вароши. И, дабогме, да је тада и *полиција* у таквим крајевима много више и посла и муке имала. Очевидно, дакле, од ове се пукне, као и најгоре, сиротиње није могло никуда побећи, као што се опет није могло стати на пут ни оним друштвеним пијавицама, које су ш њоме и њеним бескућништвом бездушно трговале. И за то, и услед тога, буде у почетку још решено: да се подигне извештај број кућа и домова који ће бити под непосредним надзором градскога повереништва, а у којима ће и најбеднији убожар, и *убити* сиромаш, моћи наћи чиста и пристojна крова. Још, дакле, у години 1870 подигне општина два таква дома сиротињска: један у *Драјгету* за мушке, а други у *Роселовој* улици за женске. Од тада су, али не само ова два дома знатно проширена, него су и нови подигнути и отворени — тако — да општина наша данас има седам великих домова таквих у разним крајевима града, а у којима се сваке ноћи даје пристojна крова маси од неке две хиљаде и две стотине душа. Велимо пристojна крова, јер свака особа добије у таквој једној пространој дому засебно место, одвојено од других дрвеном преградом од седам стопа висине, са угодном и удобном *постељом*, која се свакога дана ветри, и сваке недеље мења и чистом простирком снабдева. У прво време, на свако ово спаваће одељење, долазило је по 331 кубна стопа ваздуха, а сад долази и по 435. Из кревета се по овим домовима мора устати најдаље до осам часова у јутру; али, сваки пријемник има права да проведе у дому пуна двадесет и четири часа. За то време слободно му је користити се домском *кујном*, и угрејати на њеној *ватри* сваку хладну храну; а у дому има и *бакалнице*, у којој се може за багателу купити свака животна намирница. Дом има и пространу и чисту *тризарију* на расположењу свакога госта, па има и умиваонице и купатила, па

чак и згоде за прање и сушење; и све то за тридесет пара или два гроша на дан! „Ови општински сиротињски домови“ — вели г. Бели Чизолм — „дали су својим гостима нешто више од честита крова. Они су им обезбедили и *меру удобности* према којој се и други свет морао равнати. И тако, благодарећи овој здравој утакмици, колико год и строгоме санитарскоме надзору градскоме, из наше средине ишчезавају у неповрат све оне некадање старе, грозне и кужне, кућетине и страћаре“.

(Наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Разрешен. Решењем општинског суда од 6 тек. месеца АБр. 6333 разрешен је од дужности кмета за извиђај потрица одборник г. Љубомир Дојчиновић, пошто је збором изабрати кмет за извиђај потрица г. Благоје Милошевић уведен у дужност.

КРЕТАЊЕ ОПШТИН. ЧИНОВНИКА И СЛУЖБЕНИКА

Повећане плате. Решењем општинског суда од 21 јуна тек. године АБр. 5895 *Петру Никетићу*, стараоцу општ. сиротиње од 1200 на 2000 динара на годину; решењем општ. суда од 21 јуна тек. године АБр. 5831 *Михаилу Тајсићу*, писару месне контроле, од 720 на 960 динара на годину; решењем општ. суда од 8 јуна тек. године АБр. 5150 ниже именованим чиновницима и службеницима Управе општ. трошарине и то: статистичару, *Светозару Радосављевићу*, од 1320 на 1600 динара на годину; старешинама станица: *Дојчину Живићу* од 2004 на 2160 динара; *Кости Костићу* и *Милети Бојковићу* од 1380 на по 1440 динара на годину; контролорима: *Димитрију Станковићу* од 2004 на 2160 динара, *Јоци Чобанићу* од 1608 на 2004 динара и *Јовану Станковићу* од 1608 на 1680 динара на годину; помоћницима *Јанку Станковићу*, од 1020 на 1200 динара;

Сави Младеновићу од 1020 на 1080 динара; *Кости Димитријевићу* и *Милану Пљевљавићу* од 960 на по 1080 динара на годину; магационеру *Кости Младеновићу* од 960 на 1080 динара на годину.

Преведени. Решењем суда од 8 јуна тек. године АБр. 5150 *Милосав Живковић* помоћник старешине станице Управе општ. трошарине за контролора исте Управе са платом од 1200 динара на годину и *Хескија Бенцион*, практикант исте Управе, за помоћника старешине станице исте Управе са платом од 1200 динара на годину; решењем општ. суда од 11 тек. мес. АБр. 6194 *Риста Панић*, контролор кланичног одељења за помоћника старешине станице Управе општ. трошарине са платом од 1020 динара на годину колико је и дотле имао; решењем општ. суда од 7 јуна тек. године АБр. 4885 *Борђе Андрејевић*, извршитељ, за писара благајнице, са платом од 1800 динара на годину; решењем суда од 15 ов. м. АБр. 6242 *Јоца Алексић*, кочијаш поткивач, за чистичара са платом од 720 динара на годину; и решењем председника општине од 17 ов. м. АБр. 6617 *Стеван Милековић*, пожарник за позорника са платом од 720 динара на годину.

Уважене оставке. Решењем општ. суда од 3 тек. месеца АБр. 6120 *Вельку Живковићу*, општ. геометру, и решењем општ. суда од 7 тек. месеца АБр. 6319 *Драгољубу Радивојевићу*, контролору Управе водова.

Постављени. Решењем општ. суда од 7. јуна тек. године АБр. 5482 *Аврам М. Поповић*, бив. ср. писар, за извршитеља са платом од 642,85 динара на годину и правом на гантијему; решењем општ. суда од 21 јуна тек. године АБр. 5848 *Илија Костић*, геометар, за општ. геометра са платом од 1800 динара на годину; решењем општ. суда од 7. јуна тек. године АБр. 5121 *Сима Стефановић* машиниста, за надзорника механичке радионице Управе водова са платом од 2640 динара на годину; решењем општ. суда од 17 јула тек. године АБр. 6653 за геометра *Петар Дујиновић*,

ИЗ СИРОТИЊСКЕ КЊИГЕ

ГРАДА БЕОГРАДА

(НАСТАВАК)

(2)

* * *

Неће бити без интереса за читаоце да их упознамо са још неким „сиротињским листама“, или боље рећи са *личностима* које се у тим „листама“ налазе.

Дакле, под Бр. 12 има „сиротињска листа“ у којој је записан један старац, син кршне Херцеговине, веома отресит и чист човек. Жена му је умрла, али има две кћери удате за два српска официра, којима је у мираз, на име кауције, имање своје дао. Доцније је осиротео, и дошао на општинска врата да тражи „издржање“.

— Ама, чико, зар теби зетови не могу да даду бар по једну банку месечно, па да не долазиш пред општинска врата за милостију? — ослових га ја.

— Какви зетови, господине?! Не само да ми ништа не дају, већ ми забрањују да им и у кућу улазим, да унучад помилујем. Веле ми да сам простак... И старац се заплака.

Општина му је морала дати помоћ, те да старац не скапље од глади.....

Под Бр. 423, налази се уписана унука једног српског јунака и *војводе* из устанка за ослобођење. Нема мужа, али има једну ћер и од ње

унуке. Један јој је унук *срески начелник*! а други је *официр*! Она је стара око 75 година и природно неспособна је за рад. Унучи веле да не могу да је издржавају, јер им је мала плата, па јој општина морала дати помоћ, да не скапље беднипа од глади!.....

Под Бр. 425 има опет записана једна баба — удова од својих 70 година. Била је удата за унука једнога знатнога „кнеза“ из времена Милоша Великог. Има сина и ћерку. Син јој је срески начелник у пензији, а ћерка јој је удата за официра. Син није хтео дати мајци издржавање. За то га ова тужи, и суд га осуди да даје матери издржање. Али, да би изиграо судску пресуду, син даде признаницу својој жени, као да јој дугује извесну суму новаца, те ова стави забрачу на његову пензију. И мајка би сад требала да живи бар 50 година, те да дође на ред, да јој се почне давати синовље издржање!! Сиротиња жена има и своју неку историју. Она је ћерки при удаји дала кућу у мираз. И зет ју је неко време трпео у кући. Али је доцније истера из куће, те тако и она дође пред општинска врата. Општина, дакле, мора да има и веће и боље срце од овога и сина и ћерке. На срећу, и има га, јер би иначе ова несретна старица од глади скапала.

* * *

Прошле године добије општина акт од једног београдског грађанина, који је заведен под

АБр. 3913. У овоме акту јавља се општини, како се тај и тај трговац убио и оставио после себе једно женско дете од 7 година без игде икога, па и без игде ичега. На ову и оваку доставу општина прими дете и даде га на издржавање, где га и дан дани издржава.

Међутим, онај „грађанин“, који је ово писмо доставио општини, то је, али не само српски *официр* у пензији, него и *оршак* свога брата у једној великој београдској радњи! Овај његов брат, нарочито, толико је богат, да може да за једну вечеру пријатељима потроши по неколико стотина динара. Још се прича, да има обичај, да *цигаребанкама* припаљује — сигурно — да би тиме показао своје богатство. Дете о коме је у горњем писму реч, то је *сестричина* ова два брата. И ови београдски *Гавани* нису могли да узму и издржавају своју малу сестричину, већ су је послали општини београдској, да се она о њој брине...

* * *

— Има ли кога, Цветко?

— Има, господине, једна девојчица.

— Пусту је!

— Девојчица од 12 година уће, и још с врата започе:

— Молим господине, дошла сам да тужим моју матер. Мојој матери име *Милева*; седи у тој и тој улици, а по „сиротинској књижици“ бр. 98 она прима из општине издржавање за

геометар са платом од 1800 динара на годину; решењем општ. суда од 22 јуна тек. године АБр. 5917 *Милорад Недельковић*, свршени реалац, за општ. пртача са платом од 720 динара на годину; решењем општ. суда од 6 јуна тек. године АБр. 5414 *Сима Павловић*, бив. трг. за помоћника старешине станице Управе општ. трошарине са платом од 1080 динара на годину; решењем општ. суда од 10 ов. м. АБр. 6458 *Милан Станковић*, машински бравар за контролора Управе водовода са платом од 1200 динара на годину; решењем суда од 15 ов. м. АБр. 6613 *Љубомир Нешић*, ковач, за кочијаша поткивача са платом од 840 динара на годину; решењем председника општине од 12 јуна тек. године АБр. 5685 *Милош Алексић*, за возара чистичара са платом од 720 динара на годину и *Стеван Радојичић* за чистичара са платом од 720 динара на годину; решењем председника општине од 27 јуна тек. године АБр. 6037 *Војислав Урошевић*, овд. служитељ, за чистичара са платом од 720 динара на годину; решењем председника општине од 4 ов. м. АБр. 6183 *Тодор Јуришић*, бив. фијакерист, за кочијаша са платом од 720 динара на годину; решењем општ. суда од 8. ов. м. АБр. 6390 *Младен Павковић*, бив. кочијаш, за возара чистичара са платом од 720 динара на годину; решењем председника општине од 5. јуна тек. године АБр. 5330 *Војислав Л. Стаменковић*, *Алекса Маршиновић*, *Нестор Димитријевић*, *Душан Павловић*, *Мимија Ђурчић* и *Богдан Солдашовић* за позорнике пешаке Управе општ. трошарине са платом од по 720 динара на годину; решењем председника општине од 6 јуна тек. године АБр. 5393 *Станко Вучићевић* за позорника пешака Управе општ. трошарине са платом од 720 динара на годину.

Одпуштени. Решењем општ. суда од 29 маја тек. године АБр. 5151 *Лука Ристић*, помоћник старешине и *Љубомир Бујошевић*, *Алекса Обреновић* и *Таса Петровић*, позорници Управе општ. трошарине; решењем председника општине од 26 јуна тек. године АБр. 5885 *Миливој Стојисљевић*,

себе и за нас, децу, у 12 динара. Но, она нас је све разјурила; најстарију ћерку продала је једном господину за пет банака, и ова сад негде служи; и мене је дала у службу, и моју зараду узима; брата је послала код родбине у Обреновац, а оно двоје малих (једно од 3 и 5 година) дала је једној баби на негу и чување и за њих плаћа 8 динара.

— Па шта ради ваша мати, сама, кад вас је тако све растерала?

— Живи с разним људима. Прво је живела с неким наредником, а сад с Пајом столаром!...

— А имате ли ви још кога?

— Имам, господине, деду, матиног оца. Он ово све зна, али се прави свему невешт.

— Кога још имате? —

— Имамо ујака, матиног брата, али он има љуту жену, па несме да нам ништа учини, а после и он је сиромаш. За то сам дошла код вас, да нас ви помогнете колико можете.

— Добро дијете, гледаћемо да учинимо што год се може.

— Девојчица оде.....

* * *

Једнога дана, од једнога кварта београдског — добије суд општински овакав акт:

„Ноћас је ухваћена у скитњи Марија Милованић која неуме или неће да каже ко су јој родитељи, већ прича којешта чему јој се не

позорник Управе општ. трошарине; решењем председника општине од 6 јуна тек. године АБр. 5395 *Панша Марјановић*, чистичар; решењем председника општине од 25 јуна тек. године АБр. 5913 *Милован Ивошевић* чистичар; решењем председника општине од 27 јуна тек. године АБр. 6053 *Војин Игњатовић*, кочијаш; решењем председника од 11 ов. м. АБр. 6251 *Владимир Миловановић*, позорник.

Упражњено место. Решењем председника општине од 6 јуна тек. године АБр. 5393 упражњено је место *Алекси Маршиновићу*, позорнику Управе општ. трошарине.

ЛИСТАК

„ТАЈМСОВЕ“ УСПОМЕНЕ

НА

ДРУГУ ПОЛОВИНУ ДЕВЕТНАЈЕСТОГА ВЕКА

АПРИЛ 20

1853

(3)

ГЛЕДСТОНОВ ПРВИ БУЏЕТ*

Благослови које изливанаднама овогодишњи буџет државни, тако су многоврени и многобројни, да чисто морамо да се хватамо за главу, па да се питамо: да ли овај човек, овај наш нови министар финансија (г. Гледстон) са некаквом, само њему својственом, мајсторијом — не вади нама паре из једнога џепа, а меће их у други?! Јер, пошто нас је у сред Парламента уверио, да нам се не треба бог-зна-каквој олакшици терета надати, он нас формално *поплава* доброчинствима свога буџета; и, као какав *мафионичар*, извлачи масу сува злата из некаквога старог шепира, или из некакве старе, у чају прекуване, цезве! Право да кажемо, ми чисто стрепимо за *правога*

* Ради оријента ције наших млађих читалаца имамо да приметимо: да је слави *Гледстон* — доцније и највећи пријатељ *српскога* народа — почео своју *службено-трговачки* каријеру као *министар финансија* у кабинету *лорда Абердина*, уочи *Кримскога рата*; а остао најбољи *енглески* министар финансија и после пошто се уздигао на висину *првога државника* своје отаџбине, а ушао и у ред светлих *великана* човечанства.

може веровати, — зато се спроводи општ. суду на даљи поступак.“

Ко прочита овај акт, мислиће, да је Марија нека одрасла женска; али у ствари то је било дете од 8—10 година.

Кад сам је ја почео питати за име одговори ми:

— Мени је име *Драгиња Милошевић*, отац ми је *Ранко Милошевић*, бив. жандар. Он лежи болестан у болници има два месеца, а мати ми је давно умрла. Имам још једну сестру *Мару*, која учи први разред основне школе и седи код бабе.

— Па што и ти ниси код бабе, него се скиташ по улицама?

— Мене је отац дао под своје *Марији Костић* на *Дорћолу*, па ме је она тукла и зато сам побегла.

— Па што ниси отишла баби, већ се скиташ по улицама?

— Била је ноћ, па нисам могла да погледим где седи баба

— Добро. Дај *Цветко* кога од момака, или патролџија, да одведе ово дете његовој *помајци* на *Дорћолу*.

И онда седох да се упитам: зашто није полицаја ову ствар озбиљно истрагала, него је овако површно испитано дете општини послала? Али питање је питање, и ми га овде само у најбољој намери враћамо полицији с молбом: да размисли, да ли је овакав њен рад упутан, и

платца ових нових пореза, и мањих и већих, и све нам се чини, да се нека платачка жртва крије иза ове нове завесе буџетске. Али, пређимо на ствар. Дакле, плаћаћемо, плаћаћемо и даље, стару порезу нашу на приход (Income Tax) али нас је г. Гледстон за дивно чудо убедио: да ће та пореза у *будуће* бити све мања и мања, докле је и са свим нестане. Али то није све. Смањите се и државна *прошарина* на чај; и она, кад је буде, неће бити на годину мања од фунте стерлинга за четири одрасле муштерије. Па и *царљин* рачун, тај вечити бич свију нас смртних, и жељених и нежељених, и богатих и и сиротих, сад ће се скресати; јер је г. Гледстон смањио царину на *сакун*! Чак ће се наше бело рубље избавити тираније „штирка“ и „вошплава“, јер је г. Гледстон отворио, колико и *широм*, врата наше *Енглеске* свакоме ваљаноме *милу* из *Париза* или *Неапоља*. Још мало, па ће *шелесна чистота* бити тако јевтина установа народна, да нам је неће бити нужно и нарочито придиковати нашој сиротињи и голотињи — велимо још мало — јер смо до сада умели бити пријатељи те чистоте народне само на језику, а не и кад се тиче *буџетских* извора. Још нешто. По г. Гледстону, добро би било, паметно би било, свакоме од нас осигурати свој живот код каквога доброт осигуравајућег друштва. Али, ако смо *шанки*, па ме можемо да се осигурамо на већу суму од *пет стотина фуната стерлинга*, онда нам г. Гледстон ставља у изглед уштеду на државној такси од *две* фунте стерлинга. Па онда, сви ми, *ка' људи*, имамо сваки час прилике и да дајемо и да тражимо *признанице* на по коју суму. Не велимо, да нас има и једнога који би, не дај боже, ту државу икада преварио; али тек, колико да наша чиста савест не би дошла у искушење, кад ваља бирати између суме пена и суме *шиллинга* за *марку*, г. Гледстон је узаконио *марку* од само једнога пена! Али још нисмо готови — јер се г. Гледстон побринуо и за наше *адвокате*. Тако, на пример, ако таква једна пореска глава (адвокат) живи у вароши — биће поштеђен овим буџетом за *три* фунте стерлинга; а ако ли је *сеоски* адвокат, онда само за *две*; и онда му остаје на вољу да употреби ону *диференцију* на повећање својих „прилога на сиротињу,“ или на појачање своје *библиотеке*! Најзад, али не и

да ли она оваким површним радом доприноси колико треба да се једно велико зло у нашем друштву и у *своје* време искорењује!..

Има један господин, што жели код вас, рече *Цветко*.

— Пусти га!

— У канцеларију ступи један дугачак, црноманаст човек, око својих 35 година.

— Помоз Бог, господине!

— Бог помогао, — одговорих ја.

— Молим вас, да ли прима милостињу из општине некаква *Милица Поповићка*? упита он.

— Да видимо, рекох ја. Узмем регистар и нађем да прима 10 динара месечно, и тако му и рекох.

— А како може она, господине, да прима милостињу од општине, кад она има 30 динара *пензије* од државе?

— Ја не знам да она има пензију, — одговорих. Свакако, у „сиротињској листи“ њеној то не стоји.

— Али она прима, прима, господине! понови он.

— А шта вам је ова *Милица*? упитах ја непознатог ми господина.

— Па то ми је мати! (Ја се згранух) Јест, она прима и пензију и милостињу, па то све даје једном чиновнику овде у општини с којим заједно седи већ неколико година.

— Добро, добро, одговорих ја, учинићу шта треба по вашем захтеву.

Чиновник у општини о коме је овде реч, зет је туженик и овога господина, који тужи своју матер!

(Наставиће се)

најмање свакоме ће од нас по који пут што требати да огласимо преко новина. И зар је онда малу хвалу заслужио онај министар финансија који се и за новинаре и за њихову добру муштерију пријатељски постарао, и *шаксу* на огласе оборно?!

ДРУГИ ОКТОБАР

1854

БИТКА НА АЛМИ

Денеше од 23-ег септембра о. г. које су стигле нашој влади преко *Београда*, а од нашега цариградскога посланика, јављају: да је на дан 20-ог септембра о. г. у 1 час по подне, нападнут, од удружене војске савезничке, утврђени логор Руса на висовима *Алме*, а које је бранило око педесет хиљада руске пешадије, уз припомоћ многобројне артиљерије и коњице. Положај непријатељски отет је на јуриш са голим бајонетом, а након борбе која је трајала један и по сахат, и у којој смо ми (Енглези) изгубили 1400 мртвих и рањених, а наши савезници Французи од прилике толико исто. Јуче је стигла нова депеша, и непосредно од Лорда *Раглана* (Главнокомандујућега енглеске војске на Криму) у којој он потврђује горњи посланички извештај — додајући: да је борба око висова *Алме* била очајна („desperate“) и да је победу однела само *храброст* савезничке војске. И Лорд *Раглан* цени снагу непријатељску у одбрани *Алме* на педесет хиљада војске, као што нам још јавља: да је енглеско нападно крило отело од Руса два топа, а заробило два руска виша официра. Према томе, ова битка, — која ће се од сада и звати *бишка* на *Алми* — стајаће у ред најсјајнијих победа две храбре војске, које се, први пут у своме веку, боре раме уз раме на истом мегдану.....

Ми смо на овоме месту више пута тврдили, да, ако Руси само даду и изгубе једну велику битку на Криму, док савезничке војске марширају на Севастопољ, да се напад на тај град *сува* може још показати и као предузеће другог реда. И сад ево позитивно знамо, да је *Књаз Менчиков* и дао и изгубио такву једну битку на дан 20-ог септембра ове године. Ратни план његов према томе је јасан. Он је избрао пролаз код *Алме*, близу *Бурљука*, као најјачи природни положај у дотичној околини, и утврдио је његове висове, снабдевши их, као што Лорд *Раглан* вели, многобројном артиљеријом свакога калибра. Више и од тога, он је концентрисао на тој тачци педесет хиљада људи, а то ће рећи, и највећи део руске силе на Криму. Изгледа, чак, да је руски Главнокомандујући претпостављао борбу на утврђеном положају битци на отвореном пољу, као и да је унапред сматрао игру за изгубљену, ако пусти да му војску затворе међу зидине Севастопоља, или му је распрште по висовима који владају градом и његовим пристаништем. Решио се, лакше, да брани *Алму*, па се решио чак и да пусти непријатеља да изађе без борбе на суво — *шолико* је био сигуран у тврдоћу утврђена му положаја! Већ, наравно, ми још не знамо све појединости овога догађаја, али нам је и у напред чудо, да је та чувена војска руска — извесно и најбоља коју горда царевина Севера имаде — за један кратак сахат и по попустила бујној налетљивости француске пешадије и ладној енергији енглеских бајонета. Загонетка је у толико већа, што *бројна* снага нападача није била јача од бранилачке, и што је овај имао на својој страни сва преимућства местности и утврђенога положаја. Како му

драго, тек и руска војничка сила и руска војничка гордост ево доби ударац, тежи и од онога који јој у своје време зададе тешка рука Наполеонова пред крвавим капијама Москве.

Грађанству града Београда

Према члану 25 правилника за извршење закона о обнављању и унапређењу виноградарства, сви они који желе обратити се државним лозним расадницима за лозу некалемљену и калемљену разних врста, треба у овом месецу а најдаље до 1 августа да поднесу пријаву своме општинском суду, и да уз то тачно означе, где намеравају виноград подићи.

Ове пријаве дужни су општински судови најдаље до 8 августа послати државном економу свога среза или путном наставнику виноградарства где овога органа има, а где ових органа нема, те ће се пријаве послати руковоцу државног лозног расадника, чијој области припада дотична област.

Према томе суд београдске општине позива све оне грађане који желе обратити се обласном државном лозном расаднику у *Топчидеру* за лозу у овој години, да му до 1 августа ове године поднесу своје пријаве у којима да тачно назначе где намеравају виноград подићи.

Молбе за лозу на други начин неће се примати.

Од овога се неискључују они, којима треба лоза за попуњавање винограда.

Све ове пријаве за лозу општински ће суд до 8 августа т. г. послати руковоцу топчидерског лозног расадника, који ће даље учинити што треба.

За ове пријаве као и сав писмени рад који се њима изазива, не наплаћује се никаква такса према чл. 15 пом. закона.

Од суда београдске општине 16 јула 1902 г. АБр. 6610, Београд.

К О Н К У Р С

На основу решења и одобрења господина министра војног од 10 т. м. ЕПМ 4293 и 4294 потребан је команди дунавске дивизијске области за овдашњи парни млин један мајстор — млинар; а за војне парне пекарнице један мајстор пекар.

Она лица, која би желела примити се напред именоване дужности, нека све своје сведошце и уверења, која имају, поднесу интендатури дунавске дивизијске области до конца овог месеца.

Месечна плата одредиће се према уверењима које поједина лица буду поднела на преглед и оцену као и према способностима, које буду показала у овом раду.

Пријављена лица подврће се комисијски испиту у оvd. парном млину и пекарницама.

Суд београдске општине објављује овај конкурс на захтев команде дунавске дивизијске области од 13 ов. м. ЕМ 4441 и 4488.

Од суда београдске општине 16 јула 1902 г. АБр. 6626, Београд.

О Г Л А С

Суд општине града Београда, према молби кобасичара овдашњих, а на предлог Управе трошаринске, решењем својим од 17 т. м. АБр. 6688, учинио је измену у тачци 7. приврем. упуства, штампаног у бр. 22. Општ. Новина за наплату трошарине на предмете у вароши, да се на производњу кобасица утрошених у вароши, узима *доплата 5 цара на кило*, у место 10 пара.

Ово се саопштава произвођачима ради знања.

Од Управе општин. трошарине 18 јула 1902 г. Бр. 2193.

О Г Л А С

Према одобрењу госп. министра грађевина од 15-ог јула т. год. Бр. 4593 држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију у свом грађевинском одељењу на дан 22 јула у 10 часова пре подне за **оправку тороња цркве Саборне у Београду.**

Предрачунска је цена овога посла 1218 динара а кауција у 180.— динара полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београду, 16 јула 1902 год. у Београду, ГМ 1.125.

О Г Л А С

Према одобрењу госп. министра грађевина од 15-ог јула т. год. Бр. 4870 држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију у свом грађевинском одељењу на дан 22 јула у 11 часова пре подне за **оправку здања министарства унутрашњих дела.**

Предрачунска је цена овога посла 1332.— динара и 68 пр. дин., а кауција у 200 динара полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београда 17 јула 1902 год., у Београду, ГМ 1.122.

О Г Л А С

Према одобрењу госп. министра грађевина од 18 јула т. год. Бр. 4960 држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију у свом грађевинском одељењу на дан 22 јула у 11½ часова пре подне за **оправку зграде Гимназије Вука Караџића у Београду.**

Предрачунска је цена овога посла 639 динара 96 и пр. дин. а кауција у 120 динара полаже се у готовом новцу, вредећим папирима, или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београда 18 јула 1902 год. у Београду. ГМ 1134.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА